

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

LOGO
Postbus 1432
9701 BK Groningen

Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2012-0000218121

Datum 26 april 2012
Betreft Notitie inzake openbare orde bevoegdheid burgemeester

Geachte heer Van T

Op 2 april jl. heeft u mij namens het Landelijk Overleg van Gemeentebesturen inzake Opvang- en terugkeerbeleid (LOGO) een brief met notitie gezonden inzake de openbare ordebevoegdheid van de burgemeester. In de notitie reageert u op de door mijn ambtgenoten van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹ en van Veiligheid en Justitie en mij ondertekende circulaire inzake bevoegdheden bij het beëindigen van opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers van 29 november 2011. Dit antwoord stuur ik u mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Veiligheid en Justitie.

U stelt dat de kern van uw notitie is dat de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel weliswaar bevoegd is inzake het vreemdelingenbeleid, maar dat als de openbare orde in het geding is, de burgemeester bevoegd is, en dat deze bevoegdheden soms kunnen botsen. Voorts stelt u dat de bevoegdheid om op grond van artikel 16 Politiewet 1993 een aanwijzing te geven aan de burgemeester een meer beperkt karakter heeft dan in de circulaire wordt gesuggereerd, en dat deze bevoegdheid de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toekomt, en niet de minister van Veiligheid en Justitie. Hieronder zal ik op deze punten ingaan.

Zoals u bekend is, is dit onderwerp momenteel volop in het nieuws. Daarbij bestaat een aantal misvattingen over wie wat precies mag en kan doen en welke rollen de verschillende betrokkenen hebben. De circulaire beoogde daarin duidelijkheid te verschaffen en had - anders dan in uw notitie wordt gesteld - niet tot doel de burgemeester afdwingbare normen op te leggen. Ik ben echter graag bereid dit nader toe te lichten. Op korte termijn zal ik dit onderwerp met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bespreken, zodat hopelijk voor iedereen duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is, en hoe de verschillende bevoegdheden en verantwoordelijkheden zich tot elkaar verhouden.

Gelet op uw brief en notitie constateer ik dat we geen fundamenteel verschil van zicht hebben over de bevoegdheidsverdeling tussen de burgemeester en de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel voor wat betreft de aansturing van de politie. In de circulaire waar u naar verwijst, staat ook dat de politie onder gezag van de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel staat indien zij optreedt ter

¹ De notitie noemt abusievelijk minister Schippers (van VWS) in plaats van toenmalig minister Donner.

uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 en dat de politie onder gezag van de burgemeester staat, indien zij optreedt ter handhaving van de openbare orde.

Datum
26 april 2012

Kenmerk
2012-0000218121

De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel gaat over het vreemdelingenbeleid en de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000. De beëindiging van opvang voor vreemdelingen, uitzetting of plaatsing in een vrijheidsbeperkende locatie vloeien alle voort uit de Vreemdelingenwet 2000. Daarom staat de politie in die situaties onder het gezag van de minister. In goed onderling overleg met de burgemeester vindt de beëindiging plaats. Namens mij zullen daar onder meer de Dienst Terugkeer & Vertrek en de politie bij betrokken zijn. Bij een dergelijk vooroverleg kan de burgemeester aandacht vragen voor de gevolgen van een voorgenomen beëindiging, uitzetting of overplaatsing, gelet op het belang van de openbare orde en de gevoelens in de lokale gemeenschap. Ook kan in onderling overleg met de verschillende betrokken partijen bezien worden of bijvoorbeeld een geplande uitzetting mogelijk op een ander moment, zoals een andere dag of een ander tijdstip, zou moeten plaatsvinden of op een bepaalde manier, om deze voor alle betrokkenen zo ordelijk mogelijk te laten verlopen. Dit neemt niet weg dat de verantwoordelijkheid voor de beëindiging van de opvang, de uitzetting of de inbewaringstelling uiteindelijk uitsluitend bij de minister ligt. De burgemeester is niet bevoegd met een beroep op de mogelijke verstoring van de openbare orde de uitoefening van bevoegdheden van de minister in het kader van de Vreemdelingenwet 2000 feitelijk tegen te houden door de politie op te dragen daar geen medewerking aan te verlenen. De burgemeester is juist gehouden maatregelen te treffen waarmee verstoring van de openbare orde zoveel mogelijk wordt voorkomen dan wel beperkt, zodat de uitzetting, overplaatsing of beëindiging van opvang alsnog op ordelijke wijze kan plaatsvinden.

Indien het zou voorkomen dat herhaaldelijk overleg tussen de burgemeester en de Dienst Terugkeer & Vertrek en de politie niets oplevert en de burgemeester blijft weigeren vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde de maatregelen te treffen die nodig zijn voor een ordelijke overplaatsing, uitzetting of beëindiging van opvang, dan kan ik als ultimum remedium de minister van Veiligheid en Justitie vragen om een aanwijzing ex artikel 16 van de Politiewet 1993 voor de inzet van de politie door de burgemeester. Ik wil benadrukken dat dit een middel is dat ik niet verwacht te hoeven inzetten en waarmee bijzonder terughoudend zal worden omgaan. In individuele zaken ben ik er tot nu toe altijd samen met de burgemeester uitgekomen en daar zal ik altijd naar blijven streven.

De aanwijzingsbevoegdheid is al in de jaren tachtig van de vorige eeuw opgenomen in de voormalige Politiewet en vervolgens overgenomen in de Politiewet 1993, en is, anders dan u aangeeft, niet beperkt tot de bewaking en beveiliging van objecten en diensten die in aanmerking komen voor beveiliging binnen het Rijksdomein. De aanwijzingsbevoegdheid is veel breder en strekt zich onder meer uit tot "zwaarwegende belangen van de samenleving". Met een eventuele aanwijzing van de minister van Veiligheid en Justitie aan de burgemeester kan worden voorkomen dat de burgemeester de uitvoering en handhaving belemmert van op democratische wijze tot stand gekomen wetgeving en besluiten die voldoen aan alle rechterlijke waarborgen.

Uw opmerking over wie de bevoegdheid ex artikel 16 van de Politiewet 1993 mag uitoefenen, is overigens niet correct. Met het aantreden van het huidige kabinet is de verantwoordelijkheid voor de politie en het veiligheidsbeleid in den brede overgegaan van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar de minister van Veiligheid en Justitie. Ik verwijs naar het koninklijk besluit houdende departementale herindeling met betrekking tot veiligheid van 14 oktober 2010 (kenmerk 3096356). Daarom is sindsdien de minister van Veiligheid en Justitie de aangewezen bewindspersoon om in die noodzakelijke gevallen de burgemeester een aanwijzing te geven over de inzet van de politie.

02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60

Een afschrift van deze brief zal ik aan de Tweede Kamer sturen en aan gemeenten die vragen hebben over de bevoegdheidsverdeling.

Datum
26 april 2012

Kenmerk
2012-0000218121

Ik vertrouw erop dat ik hiermee uw brief heb beantwoord.

Hoogachtend,
De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Leers', with a large loop on the left side and a horizontal line extending to the right.

G.B.M. Leers